

פקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט—1969 •

פרק א': העמדת עבריון במבחן

1. הואשם אדם בעבירה וראה בית המשפט שהאישום הוכח, אלא שבחזוהשכ בניסיונות הענין, ובכללן אפיו של האדם, עברו, גילו, תנאי כיתו, בריאותו הגופנית ומצבו השכלי, טיב העבירה שעבר וכל נסיבה מקילה שבה נעברה העבירה, ראוי, לפי דעתו, לשחרר את העבריון על מנת להעמידו במבחן, רשאי בית המשפט לעשות זאת מאלה:
- (1) להרשיעו וליתן צו מבחן;
- (2) ליתן צו מבחן בלי להרשיעו אם אין על הנאשם שונש מאסר על תנאי שבית המשפט רשאי לצוות על כיצועו עקב הרשעתו בעבירה שהאשם עליה.
2. לא יתן בית משפט צו מבחן אלא לאחר קבלת חוות דעת מקצין מבחן שנתמנה לפי פקודה זו.
3. לפני מתן צו מבחן יסביר בית המשפט לעבריון בלשון פשוטה את משמעות הצו ויזהירו שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש, או להרשעה ועונש, על העבירה המקורית, ולא יתן בית המשפט צו מבחן אלא אם הביע העבריון את נכונותו למלא את הוראות הצו.
4. (א) תקופת תקפו של צו מבחן תפורש בו, והיא לא תפחת משנה מיום מתן הצו ולא תעלה על שלוש שנים מאותו יום.
- (ב) הנבחן יידרש בצו המבחן לעמוד, בתקופה שפורשה בו, בפיקוחו של קצין מבחן שנתמנה או נקבע למחוז או לאזור שבו יגור הנבחן לאחר מתן הצו.
- (ג) בית המשפט יברור מתוך קציני המבחן את האחראי לפיקוח על העבריון; נפטר קצין המבחן שברר בית המשפט, או שנבצר ממנו למלא תפקידו מכל סיבה שהיא, או שועזת המבחן מטפלת בדבר ראתה שרצוי להחליפו בקצין מבחן אחר, יברר בית המשפט קצין מבחן אחר.
5. צו מבחן יכיל גם —
- (1) הוראות שבית המשפט יראה אותן בחוצות כדי להבטיח את הפיקוח על הנבחן;
- (2) תנאים נוספים בדבר מגורים וענינים אחרים, לרבות תוכת הנבחן לקבל טיפול רפואי, ככל שבית המשפט, בהתחשב עם נסיבות הענין, יראה אותם נחוצים כדי להבטיח את התנהגותו הטובה של הנבחן ולמנוע אותו מלשוב ולעבור את העבירה שעבר או מלעבור עבירה אחרת.

סמכות בית משפט
ליתן צו מבחן

חיות דעת לפני
מתן צו מבחן

הסבר לנבחן לפני
מתן צו מבחן

תקופת המבחן

הוראות ותנאים
בצו מבחן

* נקבע בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת כיום כיב בתמוח תשכ"ט (8 ביולי 1969) לפי סעיף 16 למקדח סדרי השלטון והמשפט, תש"ח—1948; הצעת הנוסח פורסמה בהג"ח 17, עמ' 438.
ע"ר 1944, תוס' 1 מס' 1380, עמ' 128; ס"ח 140, תשי"ד, עמ' 46; ס"ח 166, תשי"ד, עמ' 239; ס"ח 394, תשכ"ג, עמ' 84; ס"ח 458, תשכ"ה, עמ' 161.

הוראות צו מבחן
בדבר מגורים

6. (א) היה צו מבחן מכיל הוראה בדבר מגורי הנבחן, יפורשו בצו המקום שעל הנבחן לגור בו ותקופת מגוריו.

(ב) הוכח לבית המשפט, בדרך שתיראה לו, כי יש מוסד המסכים לקבל את הנבחן ושהסכמתו מספקת כדי לחייבו בכך, רשאי בית המשפט להורות בצו המבחן שהנבחן יגור באותו מוסד תקופה שתפורש בצו ושלא תעלה על שלוש שנים מיום מתן הצו.

(ג) בית המשפט שהורה כאמור בסעיף קטן (ב) יודיע מיד על פרטי ההוראה למנהל הכללי של משרד הסעד.

עותקים

7. בית המשפט שנתן צו מבחן יתן עותק ממנו לנבחן ועותק לקצין המבחן שבפיקוחו יעמוד הנבחן.

הוצאות צו מבחן
בהרשעה

8. (א) צו מבחן שניתן בהרשעה, לא טובא ההרשעה בחשבון לענין חיקוקים שעל פיהם אדם שהורשע הוא פסול או לא-כשר, או שעל-פיהם הוא צפוי לעונש שונה על כל עבירה שניה או חוזרת או שנעברה לאחר הרשעה קודמת.

(ב) אם לאחר שניתן צו מבחן בהרשעה נענש הנבחן על העבירה שבגללה ניתן הצו, טובא ההרשעה בחשבון לענין חיקוקים כאמור בסעיף קטן (א), אלא שלענין חיקוק שעל פיו אדם שהורשע הוא פסול או לא-כשר יראו את הנבחן כאילו הורשע ביום שהוטל עליו העונש.

הוצאות צו מבחן
ללא הרשעה

9. (א) צו מבחן שניתן ללא הרשעה לא יגרור אחריו הוצאות של הרשעה לשום ענין אלא אם כוונה אחרת משתמעת מפקודה זו או מכל חיקוק אחר.

(ב) אם לאחר שניתן צו מבחן ללא הרשעה הנבחן ונענש על העבירה שבגללה ניתן הצו, טובא ההרשעה בחשבון, לענין חיקוקים כאמור בסעיף 8 (א), מיום שהורשע ונענש.

החזרת רכוש גנוב

10. צו מבחן דינו כדין הרשעה לענין החזרת רכוש גנוב לבעליו או למצבו הקודם ולענין כוחו של בית המשפט ליתן צווים בדבר ההחזרה כאמור ובדבר מסירת רכוש לבעליו או תשלום כסף בשל ההחזרה או המסירה כאמור.

חיוב בפיצויים
ובהוצאות

11. ניתן צו מבחן, רשאי בית המשפט, אם ראה לנכון –

(1) להורות לנבחן, מיד לאחר מתן הצו, לשלם לנפגע סכום, שלא יעלה על 1500 לירות, לשם פיוס או פיצוי על כל נזק שנגרם לו באותה עבירה; הוראה זו לא תפגע בזכות הנפגע ל"דיה";

(2) להורות לנבחן לשלם את הוצאות המשפט, כולן או מקצתן, לרבות הוצאות העדים, ולקבוע שיעורים לתשלום כאמור.

בביית פיצויים
והוצאות

12. (א) כל סכום שנפסק לפי סעיף 11 יהיה חוב שבפסק דין המגיע מהנבחן למי שלזכותו נפסק ואפשר לגבותו בהתאם לכך.

(ב) מקום שנפסקו לאדם אחד גם סכום פיוס או פיצוי וגם הוצאות, אפשר לאכוף את שני הפסקים כאילו היו פסק אחד.

“הרשעת נבחן על עבירה נוספת” – הרשעת נבחן על עבירה שבוצעה בתקופת תקפו של צו מבחן, או מתן צו לפי סעיף 18 לפקודת העבריינים הצעירים, 1937¹, בגלל עבירה כאמור, אף בלא הרשעה; שופט – שופט בית משפט שלום או שופט בית משפט מחוזי.

נבחן שהורשע בעבירה נוספת

14. ראה שופט כי נבחן פלוני הורשע על עבירה נוספת רשאי הוא ליתן כל אחד מאלה:
 (1) הזמנה לנבחן להתייצב לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן במקום ובמועד שפורשו בה;
 (2) צו לעצור את הנבחן ולהביאו לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן, ואולם שופט בית משפט שלום לא יתן צו כאמור אלא על סמך הודעה בכתב הגתמכת בשבועה.

סמכות שופט בית משפט שלום

15. שופט בית משפט שלום שהרשיע נבחן על עבירה נוספת –

(1) רשאי לצוות להחזיק את הנבחן במשמורת או לשחררו בערבות, שלו בלבד או עם ערבים, עד שיתייצב או שיובא לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן, ואם נתן צו לפי פסקה זו ישלח לבית המשפט שנתן את צו המבחן פרטים על הענין כפי שיראה רצוי;
 (2) ישלח לבית המשפט שנתן את צו המבחן תעודה על כך חתומה בידו, ולענין הליכים באותו בית משפט תהיה תעודה הגנתית חתומה כאמור ראויה להרשעת הנבחן בעבירה הנוספת.

סמכות ענישה לאחר עבירה נוספת

16. הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו המבחן כי הנבחן הורשע על עבירה נוספת, רשאי הוא –

(1) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן – להרשיע על אותה עבירה ולהטיל עליו עונש;
 (2) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה כאמור – להטיל עליו עונש, והכל כפי שבית המשפט היה רשאי להטיל אילו זה עתה הורשע בפניו על אותה עבירה.

סמכות ענישה לבית משפט מחוזי לאחר עבירה בתקופת תקפו הצו

17. ניתן צו מבחן על ידי בית משפט שלום והורשע הנבחן לאחר מכן בבית משפט מחוזי על עבירה שעבר בתקופת תקפו של צו המבחן, רשאי בית המשפט המחוזי –

(1) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן – להרשיע על אותה עבירה ולהטיל עליו עונש;
 (2) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה כאמור – להטיל עליו עונש, והכל כפי שבית המשפט שנתן את צו המבחן היה רשאי להטיל אילו זה עתה הורשע באותו בית משפט על אותה עבירה.

נבחן שלא צייח לצו מבחן

18. (א) ראה שופט כי נבחן פלוני לא מילא אחרי הוראה מהוראותיו של צו מבחן, רשאי הוא ליתן הזמנה לנבחן הדורשת ממנו להתייצב במקום ובמועד שפורשו בה או ליתן עליו צו מעצר; בין בהזמנה ובין בצו מעצר יורה שהנבחן יתייצב או יובא לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן.

(ב) שופט בית משפט שלום לא יתן הזמנה או צו מעצר לפי סעיף זה אלא על סמך הודעה בכתב הגתמכת בשבועה.

¹ ע"ר 1937, תוס' 1 מס' 667, עמ' 121.

התחייבות הנבחן
להתייצב בבית
המשפט

19. (א) שופט שנתן צו מעצר לפי סעיף 18 רשאי, אם ראה לבכון, להוסיף בו הוראה שלפיה ישוחרר הנבחן, לאחר מעצרו, בערבות שלו כלכד או עם ערבים, להתייצבותו כמפורש בהוראה; ההוראה תקבע את הסכומים שבהם יתחייבו הנבחן או הערבים.

(ב) ניתנה הוראה כאמור בסעיף קטן (א) ונעצר הנבחן והובא לתחנת משטרה, ישחרר אותו קצין המשטרה הממונה על תחנת המשטרה, לאחר שהנבחן יתן את ההתחייבות, שלו בלבד או עם ערבים שאישור קצין המשטרה, כמפורש בהוראה, להתייצבותו לפני בית המשפט במקום ובמועד הנקובים בהתחייבות.

דין הנבחן שלא
ציית לצו

20. הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו המבחן, שהנבחן לא מילא אחרי הוראה מהוראותיו של צו המבחן, רשאי בית המשפט לעשות אחד מאלה:

- (1) להטיל על הנבחן קנס 150 לירות בלי לפגוע בהמשך תקפו של צו המבחן, ואם לאחר מכן יבוא בית משפט להטיל עונש על הנבחן לפי סעיפים 16 או 17 או סעיף זה, יובא הקנס האמור בחשבון בקביעת הסכום של אותו עונש;
- (2) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן – להרשיע את הנבחן ולהטיל עליו עונש, ואם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה כאמור – להטיל על הנבחן עונש, הכל כפי שכית המשפט היה רשאי להטיל על הנבחן אילו זה עתה הורשע בפניו על אותה עבירה.

פקיעת צו מבחן

21. נענש הנבחן על העבירה שבגללה ניתן צו המבחן, יפקע תקפו של הצו.

פרק ג': תיקון צו מבחן והפקעתו

תיקון צו מבחן

22. (א) בית המשפט שנתן את צו המבחן רשאי, לפי בקשת הנבחן או קצין המבחן המפקח עליו, ליתן צו תיקון המשנה או המבטל הוראה מהוראותיו או מוסיף בו הוראה חדשה; ואולם לא יינתן צו תיקון להפחית את תקופת צו המבחן או להאריך אותה מעבר לשלוש שנים מיום מתן צו המבחן.

(ב) בצו תיקון רשאי בית המשפט, אם הוכח לפניו, בדרך שתיראה לו, כי יש מוסד המסכים לקבל את הנבחן ושהסכמתו מספקת כדי לחייבו בכך, להורות שהנבחן יגור באותו מוסד תקופה שלא תתמשך מעבר לשלוש שנים מיום מתן צו התיקון, אם סך כל הזמן שבו נדרש הנבחן לגור במוסד או במוסדות לפי צו המבחן אינו עולה על שלוש שנים.

(ג) נתן בית המשפט צו תיקון המשנה, המבטל או המוסיף הוראה שלפיה על הנבחן לגור במוסד, יודיע בית המשפט מיד על כך למנהל הכללי של משרד הסעד.

תיקון בעקבות
שינוי מקום
מגורים

23. (א) נוכח בית המשפט שנתן את צו המבחן שהנבחן שינה או עומד לשנות מקום מגוריו, רשאי הוא, לפי בקשת קצין המבחן המפקח עליו, ליתן צו המתקן את צו המבחן בהחלפת ציון המחוז או האזור שבו בציון המחוז או האזור החדשים.

(ב) נתן בית המשפט צו לפי סעיף קטן (א), יעביר לבית המשפט שבמחוזו או באזור החדשים את כל התעודות והידיעות השייכות לענין, ומכאן ואילך יראו את בית המשפט הזה, לענין פקודה זו, כבית המשפט שנתן את צו המבחן.

נוכחות הנבחן
במעמד מתן צו

24. צו לפי סעיף 22 המבטל הוראה של צו מבחן, וצו לפי סעיף 23 יכול שיינתנו בלי שהוזמן הנבחן לדין בנתיגתם, ואולם לא יינתן צו אחר לפי סעיף 22 אלא על פי בקשת הנבחן או בפניו.

25. לפי בקשת הנבחן או קצין המבחן המפקח עליו רשאי בית המשפט שנתן את צו המבחן להפקיעו; הגיש את הבקשה קצין המבחן, רשאי בית המשפט לדון בה בלי להזמין את הנבחן. הפקעת צו מבחן
26. נתן בית המשפט צו לפי סעיפים 22, 23 או 25, יתן הפקיד הממונה על מזכירות בית המשפט שני עותקים של הצו לקצין המבחן המפקח על הנבחן, או שפיקח עליו לפני מתן הצו, הכל לפי הענין, וקצין המבחן יתן עותק אחד לבבחן. עותקי תיקון והפקעה

פרק ד': שירות המבחן

27. שר הסעד ימנה קצין מבחן ראשי לארגונו ולניהולו של שירות המבחן במדינה בהתאם לתקנות, ומספר מספיק של קציני מבחן כשירים מבחינת האופי והנסיון, שימלאו את התפקידים שנקבעו בתקנות. שירות המבחן
28. שר הסעד ימנה ועדות מבחן שחבריהן אנשים שיראה אותם מתאימים לדבר; ועדת מבחן תבקר את עבודתם של קציני מבחן בענייניהם של פלוני ופלוני ותמלא את התפקידים הכרוכים במבחן כפי שנקבעו בתקנות. ועדות מבחן
29. שר הסעד רשאי לאשר תרומות להקמתם ולהחזקתם של מעונות ואכסניות לקליטת נבחנים. תרומות למעונות
30. שר הסעד רשאי לקבוע בתקנות את – תקנות
- (1) תפקידיו של קצין מבחן ראשי;
  - (2) תפקידיהם של קציני מבחן;
  - (3) הקמתן ותפקידיהן של ועדות מבחן;
  - (4) טפסי הרשומות שיגהלו ויוחזקו לפי פקודה זו;
  - (5) שכרו של כל אדם שנתמנה למלא תפקיד לפי פקודה זו;
  - (6) האגרות והתשלומים האחרים שייגבו בעד כל דבר שיש לעשותו לפי פקודה זו;
  - (7) ההוראות הנחוצות דרך כלל לביצוע מטרות פקודה זו והוראותיה.

גדלדה מאיר

ראש הממשלה

ממלא מקום שר המשפטים

לוח השוואה

הסעיף החדש	הכע"ף הקודם	הסעיף החדש	הכע"ף הקודם
18(א) סיפה	8(2)(א)	שם	1
19(א)	8(2)(ב)	14 סיפה	2
19(ב)	8(2)(ג)	1	(1)3
20	8(3)	3	(1)3 תנאי
8	9(1)	2	(3)3
9	9(2), (3)	4(א), (ב)	(1)4 רישה
15, 13	10	5	(1)4 סיפה
22(א)	11(1)	6	(2)4
22(ב)	11(2)	7	(3)4
23	11(3)	10	5
24	11(4)	11(1)	(1)6 רישה
22(ג)	11(5)	12(א)	(1)6 סיפה
25	12(1)	11(1) סיפה	(2)6
21	12(2)	11(2)	(3)6 רישה
26	13	12(א)	(3)6 סיפה
4(ב)	14(1)	12(ב)	(4)6
29	15	14, 13	(2), (1)7
27	16(א), (ב)	15, 13 רישה, (1)	(3)7
28	16(2)	16, 13	(4)7
30	17	17	(5)7
הושמט	17 תנאי	18(א) רישה	(1)8
הושמט	18	18(ב)	(1)8 תנאי

